

Hudba v praveku a staroveku. Opakovanie kvintakordov. (4. roč.)

Spoj

Kolíška džezu	smutné piesne o živote
Louis Armstrong	New Orleans
Ragtime	trúbka
Scatovanie	klavírny džezový žáner
Blues	zvláštny spôsob tvorby tónu
Dixieland	speváčka
Big band	pôvodný džez, ktorý sa hrával v New Orleans
Ella Fitzgerald	swingová kapela mala až okolo 30 členov

Dnes sa prenosieme v histórii dozadu, do obdobia praveku a potom staroveku.

Pravek (50000- 5000 pred n. l.)

Hudba sprevádza ľudstvo už od jeho vzniku. V praveku prevládala rytmická zložka nad melodickou zložkou. Hudba sa spájala s tancom a pohybom.

Teória vzniku hudby:

- 1 Hudba vznikla z reči
- 2 Reč sa vyvinula z hudby- spevu
- 3 Hudba vznikla pri práci

Hudba mala v praveku 2 funkcie:

RITUÁLNU (obradnú) používala sa pri rozličných obradoch, pri narodení, pohreboch, privolaní dažďa, dobrej úrody spájala sa s bohmi.

SIGNÁLNU pomocou hudby sa ľudia dorozumievali, napr. hlásili svoju polohu pri love hraním na rohy zvierat, príslušnosť k danému kmeňu rozličnými pokrikmi.

Písomné pramene sa nám z tohto obdobia nezachovali (ešte nebolo písmo), pri skúmaní nám pomáha hudobná archeológia a porovnávanie archeologických nálezov s hudbou primitívnych kmeňov v Afrike a Južnej Amerike. V praveku sa požívali nasledovné hudobné nástroje: škrabky, chrastidlá, hrkálky, rohy zvierat, drevené a kostené píšťaly, neskôr zvonce (bronzové, železné), bubny potiahnuté kožou zvierat...

Starovek (5000-500 pred n. l.- od praveku ho delí vynález písma. Patria sem staroorientálne štáty, antické Grécko a Rím.

STAROORIENTÁLNE ŠTÁTY

Egypt. Egypťania boli vyspelí matematici a lekári, na humanitné vedy (história, hudba) si až tak nepotrpeli. Hudbu predvádzali v Egypte otroci, bolo to otrocké umenie nezaujímavé pre normálnych ľudí. Nákresy hudobných nástrojov sa našli na stenách hrobiek, o hudbe sa píše v rozličných písomnostiach. Obľúbený hudobný nástroj bola **harfa**, mali rozličné druhy- veľkú ako človek, malú ktorá sa dala držať v ruke..., niektoré boli vyrobené zo zlata. Používali aj lýry, šalmaje (dychový nástroj) či flauty.

India. V Indii sa používal štvrtónový systém. Hudba vznikala kombináciou rytmických vzorcov- RAGY a melodických TALI. V tomto období sa hralo na rytmické nástroje (hrkálky, rapkáče, plačky a bubny), strunové (lutna, harfa) a dychové (flauty, dvojité šalmaje).

Čína Tu sa hudba spájala s vesmírom a matematikou. Používali pentatoniku.

Z čínskych hudobných nástrojov sa nám zachovali dokumenty o zvonkohrách, rozličných druhov bicích nástrojov, Panovej flaute, zobcovej flaute, okaríne, citare, cimbele a lutne. Každá dynastia si po nástupe na trón stanovila vlastnú výšku základného tónu, ktorý sa nazýval chuang-čung (Žltý zvon).

ANTICKÉ ŠTÁTY

Grécko. Tu sa hudba spájala s drámou a literatúrou.

Obľúbeným hudobným nástrojom bola lýra, pri recitovaní básní znela aj lýra, podobne to bolo aj pri dráme. Starogrécke hudobné nástroje (*organa*) boli spravidla dychové a brnkacie.

Boli to *kythara* – zvislé brnkacie nástroje, *hydraulis*

(hydraulický organ, *syrinx* – panova píšťala

Najstaršie v notách zaznamenané hudobné dielo pochádza

z Grécka a je to nápis na [Seikilovom náhrobnom kameni](#).

Gréci boli aj výborní teoretici. **Pytagoras** vymyslel hudobný nástroj MONOCHORD- struna natiahnutá

na doske pomocou ktorého sa snažil merať intervaly. Gréci vypracovali princíp tonality. Poznali celý

rad stupníc. Základné stupnice (dórska, frygická, lydická) dostali názvy podľa národných kmeňov.

Rím. Nebol až taký vyspelý ako Grécko. Väčšinu vedomostí prebrali od Grékov, hudba tu nemala také významné postavenie ako v Grécku. v

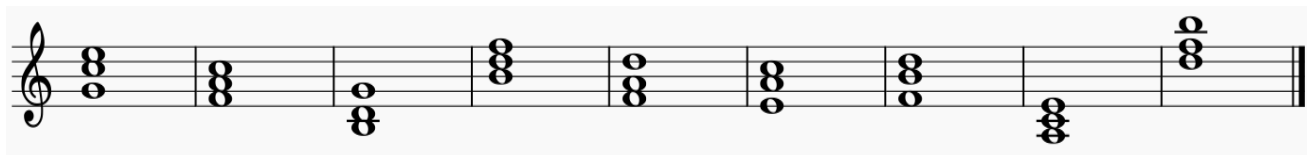
Ukážka: Seikilov epitaf <https://www.youtube.com/watch?v=mGfOHoun00Q>

Opakovanie obratov kvintakordov:

Vytvor obraty kvintakordu v stupnici Es dur a fis mol.

Zakrúžkuj kvintakordy modrou, sextakordy zelenou a kvartsextakordy červenou.

V akých stupniciach sú tieto sextakordy?

● V akých stupniciach sú tieto kvartsextakordy: